SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 140. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 27, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЛИПНЯ 1989 Ч. 140. РІК XCVI.

КОНҐРЕС ВКЛЮЧИВ УКРАЇНЦІВ У КАТЕГОРІЮ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

Вашінгтон. — У четвер, 20-го липня ц.р., Палата Репрезентантів проголосувала над поправкою до попередньо проголосованого законопроєкту ч. 2022 в справі втікачів. Поправка до цього законопроєкту була запропонована конгресменом Ліпінским, демократом з Іллиной, та конґресменом Кристофером Коксом, республіканцем з Каліфорнії, щоби включити українців католиків і православних в категорію переслідуваних втікачів з СССР. Також одобрено поправку внесену конгресменом Джералдом Клечка, демократом з Висконсин, щоби взяти до уваги деяких громадян Польщі, які є з різних причин переслідувані польською владою.

Ці обидві поправки є дуже важливими для української громади, бо це промостить дорогу українцям з СССР і України приїхати до ЗСА у категорії втікачів. Правильно підкреслює Евген Іванців, директор Бюра УНС у Вашінгтоні, що „ця акція Конгресу є важливою з чотирьох причин: поперше Конгрес ще раз одобрив законопроєкт в котрому визнається переслідування Української Православної та Української Католицької Церков у СССР; подруге це дасть можливість в'їзду українцям до ЗСА як втікачів без того, щоби доказати особисте переслідування, що дуже часто було майже неможливим до здійснення з уваги на вимоги імігрaційних чинників, потрете, це дає можливість таким особам стати громадянами ЗСА, і вкінці ці особи мають право на урядову допомогу", яка під сучасну пору в загальному виносить біля 7,000 дол. на особу.

Слід підкреслити, що коли Юридична комісія Палати Репрезентантів подала вперше цей законопроєкт до одобрення, то в ньому говорилося тільки про жидів і протестантів, як групи, що є переслідувані в СССР, а про українців не було мови. Зусилля, щоби включити українців католиків і православних вдалися тільки завдяки спільним зусиллям української громади, члени якої постійно настоювали на тому, щоби їх туди включили. Митрополит Стефан Сулик і Митрополит Мстислав зконтактувалися з членами Конгресу і настоювали на тому, щоби таку поправку включити. Єпископ Василь Лостен та інші зверталися до автора первісної пропозиції, як також і такі громадські організації як Американці в Обороні Людських Прав в Україні та Комітет в Обороні Людських і Національних Прав в Україні і все це дало бажані наслідки.

В Сенаті подібну поправку вніс сенатор Френк Лотенберґ, демократ з Ню Джерзі, і вона була там проголосована голосами 97 до 0.

Також Сенат одобрив внесену пропозицію сенатором Джесі Гелмсом про призначення 100,000 дол. для Комісії досліджування причин і наслідків голоду в Україні.

В УКРАЇНІ СТВОРИЛАСЯ ІНІЦІЯТИВНА ГРУПА ЗА ВІДНОВЛЕННЯ УНР

Львів. — Як повідомляє член Українського Християнсько - Демократичного фронту Іван Макар, в Україні виникла Ініціятивна група за відновлення Української Народної Республіки, метою якої є створення громадсько-політичної організації, що буде боротися за відновлення Української Народної Республіки.

Члени Ініціятивної групи за відновлення УНР вважають УССР окупаційною владою в Україні, тому не визнають правових актів та угод, підписаних урядом УССР.

Ініціятивна група за відновлення УНР створилася 21-го липня ц.р. і головою її обрано Івана Макара.

„Троянда" виступить на Союзівці

Союзівка. — В суботу, 29-го липня, господарі Союзівки приготовляють ще одну несподіванку для своїх вакаційників і гостей, а саме виступ відомого та динамічного тріо „Троянда" з Торонто.

Свою мистецьку кар'єру тріо „Троянда" започаткувало виступом зимою 1986 року і з того часу „Троянда" полонить серця своїх слухачів по багатьох містах Північної Америки.

Члени тріо „Троянда" — Орися, Лора і Майкл мають на своєму музиному дорібку ряд дуже вдалих концертів у Гамилтоні, Тан

(Закінчення на стор. 4)

Тріо „Троянда".

Українців вшанують на Етнічному фестивалі Ню Джерзі

Джейн Бирджіо підписує проклямацію Етнічного фестивалю в присутності Андрія Кейбіди.

Джерзі Сиrі, Н.Дж. — Секретар стейту Ню Джерзі Джейн Бирджіо повідомила, що 11-ий з черги Етнічний фестиваль Ню Джерзі відбудеться в суботу і неділю 23-го і 24-го вересня ц.р. від полудня до год. 5-ої по полудні. Фестиваль відбуватиметься у відновленому будинку колишньої центральної залізничної станції та на площі біля будинку у північному кінці стейтового Парку свободи в Джерзі Сиrі.

Цьогорічний фестиваль віддасть окрему шану українській громаді Ню Джерзі, як признання українцям за їхній великий вклад у розвиток стейту Ню Джерзі та Америки в загальному. Дж. Бирджіо спеціяльно підкреслила, що губернатор Том Кейн і вона є „свідомі великого вкладу українських американців у розбудову нашого стейту. Завдяки чисельній та активній українській громаді життя стейту в різних його аспектах стало на багато цікавіше. Бо українці з їхнім стабільшим родинним життям, почуттям відповідальности і їхнім зацікавленням в мистецтві, науці, комерції, політиці та в інших ділянках вибилися і змінили нашу громаду".

До участи в цій імпрезі запрошено Владик Українських Церков Мстислава і Стефана Сулика. Запрошено також до участи у цьому фестивалі всі українські церкви, установи і молодечі організації з мистецькими виступами, кулінарією та показом різнородних ділянок української культури. Кульмінаційною точкою фестивалю буде виступ таких українських мистецьких сил, як ансамбль бандуристів „Гомін", хор „Трембіта" та танцювальні ансамблі громад Джерзі Сиrі, Пассейку, Бавнд Бруку і Карторету.

Етнічний фестиваль Ню Джерзі спонзорує Бюро етнічних справ при нюджерзькому стейтовому департаменті, котрий очолює Юган Саймонсон, а членом нюджерзької Дорадчої етнічної ради є Андрій Кейбіда, як представник української громади.

Вступ на фестиваль і паркування авт є безплатними.

РОСІЯНИ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК В ЕСТОНІЇ

Москва. — Вуглекопи Донбасу повертаються на працю після того, як голова Ради міністрів Ніколай Рижков прийняв делегацію страйкарів і обіцяв виконати пред'явлені ними умови, але в Естонії на страйк вийшли росіяни на знак протесту проти мовного закону.

В той же час вуглекопи Ворошиловграду і Воркути продовжують страйк і, як повідомило совєтське пресове агентство ТАСС, у вівторок, 25-го липня, страйк почався на кількох промислових підприємствах Естонії.

Газети „Ізвєстія" і „Правда" повідомили про розмову Рижкова зі страйковим комітетом вуглекопів Донбасу. Повідомили газети і про те, що гірники були задоволені розмовою і її результатами. Однак ні „Правда", ні „Ізвєстія" не пишуть, які саме умови Рижков — від імени уряду — обіцяв виконати. „Правда" пише: „Урядові поступки страйкарям включать обіцянки більш високої заробітньої платні, збільшення соціяльних видатків і більшу економічну самостійність шахт, а також додаткове забезпечення продуктами і одягом".

Якщо покликатися на інформації, подані совєтським газетам Віктором Кучеренком, який очолює бюджетну комісію у Верховній Раді, то „поступки гірнякам обійдуться державі від 3 до 5.5 більйонів карбованців" (4.6 — 8.6 біл. дол. за офіційним курсом).

Рижков, повідомляє „Правда", звернувся до всіх вуглекопів з закликом вернутися на працю. До слів прем'єра не прислухалися 28,000 вуглекопів Ворошиловграду і Воркути.

В той же час, в Естонії не вийшли на працю робітники кораблебудівного заводу і ще кількох заводів і фабрик. Всі страйкарі — неестонці. Страйковий комітет висунув вимоги відмовитися від прийнятого недавно в республіці закону про мову, згідно з яким, вважають страйкарі, всі, хто не розмовляє по-естонськи, стають громадянами другого сорту. Страйкарі вимагають також не приймати обговорюваний тепер закон про вибори. За цим законом (якщо він буде прийнятий) брати участь у боротьбі за виборні становища в Естонії можуть лише ті, хто живе в республіці довший час.

Діти з України дякують за Біблії

Стемфорд, Конн. — Владика Василь Лостен старається як тільки можливо постачати вірним в Україну духовну літературу. Вже багато пішло в Україну Молитовників Паломника, Святого Письма, Біблії великого формату і малих для дітей. Вже приходять подяки від тих, до яких та духовна література дійшла. Від деяких ще нема відомостей, чи вони отримали посилки з молитовниками, Святим Письмом Нового Завіту чи цілої Біблії.

В одному листі звідти пишуть: „Ми посилку від Вас дістали і дуже Вам дякуємо. Діти цікаво читають і то буде довголітня пам'ятка від Вас, бо то є керниця живої води. Ще раз дякуємо за книжечки".

В Україні всі спрагнені цієї „живої води", якої вони не мали вже понад 40 років. Тож усі, хто має змогу доставити цю „живу воду" своїм рідним чи знайомим в Україні, повинен не жалувати пару долярів видатку на книжку чи поштову оплату, щоб дати змогу тим спрагненим „живої води".

Єпископська канцелярія у Стемфорді радо послужить духовною літературою кожному, хто схоче післати цю „живу воду" для своїх близьких в Україні.

Охочі післати молитовники, чи Святе Письмо можуть писати до єпископської канцелярії у Стемфорді на адресу: Bishop's Chancery 161 Glenbrook Rd., Stamford, Conn. 06902.

В Києві пропаґують альбом Українського Музею

Київ. — У газеті „Вечірній Київ" з 8-го липня ц.р. опубліковано статтю Сергія Тойми під заголовком „Повернена правда про втрачені шедеври", у якій автор розповідає про випущену 1988 року Українським Музеєм в Ню Йорку другим виданням книгу-альбом „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва.

Як сказано у статті, ця книга має найбезпосередніше відношення до їхнього міста, столиці України, та до столичної вечірньої газети, яка вже порушувала питання про відновлення церкви Пирогощої. На їхню пропозицію відгукнулося багато киян. Проте населення столиці не знає скільки коштовних витворів втратив Київ і як це сталося.

„На наш сором, — пише С. Тойма, — у цьому нам допоможуть не видрукувані на Україні путівники, довідники, каталоги, дослідження, історичні есеї тощо, а саме книга 'Втрачені архітектурні пам'ятки Києва'. Книга є унікальним каталогом фотовиставки, організованої за допомогою архітектора Тита Геврика, який не лише глибоко дослідив дане питання, а й провів чималу працю по складанню цього путівника. В ній розповідається про страшний вандалізм сталінської епохи, коли архітектурні пам'ятки Києва, що творили неповторність обрисів нашої столиці, загинули не від рук гітлерівців, а ще до війни у 1930-ті роки".

Автора статті сильно вразила правда про розроблюваний 1935 року генеральний плян реконструкції Києва, згідно з яким було вирішено перетворити колишнє місто церков і монастирів на „дійсно соціялістичний центр Совєтської України". „Яким фарсом лунають ці слова!" — вигукує з болем автор. Саме 1935 року були здійснені найбільш варварські руйнування: зруйнована Василівська церква XII століття, Соборна церква Успіння Пресвятої Богородиці (Пирогоща) закладена 1182 року, середньовічний Золотоверхий Михайлівський монастир, що був підірваний динамітом 1936 року.

С. Тойма закликає видати таку ж книгу на підставі архівних даних, що знайдуться в СССР, а якщо таких свідчень не виявиться, то просити дозволу в директора Українського Музею в Ню Йорку на перевидання їхньої книги в Україні.

На бандурі можна грати у кожному віці

Р. Левицький у редакції „Свободи" розповідає про свої пригоди з бандурою.

Джерзі Сиrі, Н.Дж. (О. К.). — Роман Левицький, якому недавно сповнилося 80 „весен життя", з притаменним собі гумором, який відчуваємо у його „Небелицях діда Паляниці", що появляються на сторінках „Свободи", розповідає нам про дивні шляхи свого життя, які кожних 20 років приносили зміну. Тому, може, він не почувається ще старим.

Але як тут і відчувати старість, коли він тепер приходить до редакції нашого щоденника, щоб похвалитися своїм найновішим успіхом — випуском стрічки, на якій він співає, приграваючи собі на бандурі. Стрічка виконана у професійному ательє Марка Сидорака, прикрашена на обкладинці картиною сліпого кобзаря. Як далека ця світлина від того „діда", що сидить перед нами та з усміхом виясняє нам як дійшло до такого подарунку, який він зробив собі та усім нам у своє 80-річчя.

Показується, що з бандурою він зустрівся щойно на сороковому році життя і як це переконує нас, завдяки одному „розбитті". А було це в переселенчих таборах в Німеччині, коли розкололася славна Капеля Бандуристів ім. Шевченка і обі її частини шукали за новими членами. Так Р. Левицький торкнувся струн бандури і вже залишився їй вірним.

Але довголітня праця на пості диригента хорів в ЗСА вимагала зрадити улюблений інструмент аж знову у 60-му році життя дивний збіг обставин привернув його всеціло до бандури. Про цей припадок слухаємо з цікавістю та зі здивуванням. Бо ж як не дивуватися коли чуємо, що Р. Левицький в останніх 20 роках став солістом-бандуристом і то для американської публіки, яка незвичайно тепло його вітає і запрошує на виступи.

А все розпочалося від жидівського весілля, на якому йому запропонували приграватн. І там молода відданиця, почувши бандуру, попросила його заграти українські коломийки та ще сама до них приспівувала, бо як показалося походила

(Закінчення на стор. 4)

ПОМЕР І. ЩУПЛЯК

Джерзі Сиrі, Н.Дж. — У середу, 26-го липня ц.р., тут у шпиталі несподівано помер на 70-му році життя бл.п. Ілля Щупляк, довголітній член УНСоюзу. Похоронні відправи будуть відслужені у суботу, 29-го липня, у церкві свв. Петра і Павла, звідки тлінні останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ Німеччини Гельмут Коль заявив, що совєтське керівництво не лише допускає, але й зайняте практичним вирішенням справи про створення автономії для німців, що проживають в СССР. Минулого тижня боннська газета „Вельт" також повідомила про можливість створення автономних районів, вказавши при цьому на Ленінградську і Калінінградську області, а також на певні зони в Сибірі. Канцлер висловився досить обережно. Він не твердив, що совєтський уряд вже вирішив створити німецьку автономну республіку, однак заявив, що в цьому напрямі робляться певні кроки. Нагадавши, що в СССР проживає понад два мільйони етнічних німців, канцлер сказав, що більшість з них не схильні до репатріяції, але хочуть зберегти звичаї, мову і культуру. Створення автономної німецької республіки в складі СССР притягнуло б немалі капіталовкладення зі Західньої Німеччини, а також зменшило б потік репатріянтів, які стають все більшим тягарем для Західньої Німеччини.

РЕЖО НАЄРС і Карой Ґрос, два із чотирьох лідерів мадярських комуністів, прибули до Москви, щоб скласти звіт перед президентом і генеральним секретарем Міхаїлом Ґорбачовим про пляни проведення в Мадярщині багатопартійних виборів. За повідомленнями газети „Непсабадшаґ", центрального органу мадярських комуністів, голова ЦК Наєрс і генеральний секретар ЦК Ґрос були запрошені в Москву особисто Ґорбачовим. Газета пише, що два інші члени колективного керівництва партією Мікльош Немет і Імре Пожгай побували у совєтській столиці в березні і запевнили кремлівських вождів що не зважаючи на багатопартійну систему Мадярщина не зверне з „соціялістичного шляху". „Непсабадшаґ" пише, що Комуністична партія готова провадити переговори з іншими партіями і політичними групами. Про це Ґрос і Наєрс мають намір інформувати Ґорбачова та інших кремлівських вождів.

ПРОТЯГОМ ВСІЄЇ НОЧІ зі суботи на неділю у Бейруті тривала артилерійська стрілянина між сирійськими військами і мусулманськими загонами. У місті безперервно чути було вибухи мін і стрільнів, випущених з танкових гармат. В місті, багато районів якого і без того вже давно перетворилися в розвалини, знищено кілька житлових будинків. Загинуло шість осіб, 20 були поранені. За даними поліції, починаючи з п'ятниці, коло 250,000 мешканців Бейруту втекли у більш безпечні райони Ливану, побоюючися стати жертвами нового загострення 14-річної кровопролитної громадянської війни.

В АМЕРИЦІ

КОРПОРАЦІЯ ЕКЗОН подала до відома, що кошти відчищення розливу оливи їхнього нафтоналивного судна „Екзон Вальдез" при берегах Аляски виноситимуть 1.28 біл. дол., а це зробить цю катастрофу, що сталася 24-го березня ц.р. найбільш коштовною індустріяльною аварією в історії людства. Згідно зі заявами фірми Екзон, ця сума включає оплату 3,000 робітників на берегах Аляски, плюс 7,000 додаткових робітників в заступстві, 50 десантних човнів, 27 барж, сотні інших човнів та велику кількість різнородного обладнання для помпування води при очищуванні берегів. Не зважаючи на таку велику суму гроша призначену для покриття коштів цієї катастрофи, уряд Аляски не є надто вдоволений швидкістю та якістю праці, котру фірма Екзон зобов'язалася зробити.

У КЕМБРИДЖ, МАСС., РОЗПОЧАЛАСЯ в понеділок, 24-го липня ц.р., міжнародна конференція миру і роззброєння, на котрій у першій сесії, відкриття виступав совєтський фізик і лавреат Нобелівської мирової нагороди з 1975 року Андрей Сахаров. У своїй 45-хвилинній промові А. Сахаров гостро скритикував поведінку китайського уряду проти демонструючих студентів і закликав конференцію винести суворий осуд такої поведінки уряду Китаю, заявляючи: „Ми не можемо потурати такій поведінці китайського уряду і ми мусимо знайти способи котрими ми могли б продемонструвати своє наставлення". Це зовсім не подобалось китайській делегації, яка з обуренням залишила залю нарад. Одначе коли А. Сахаров закінчив промовляти, то один із китайців, професор Ші Жонґбен з Пекінського університету, перестрівши А. Сахарова, сказав йому зі зворушенням, що Сахаров не розуміє китайських справ і порушує їх на невідповідному форумі. Це зовсім не збентежило А. Сахарова і він опісля заявив, що „може я й не розумію всіх нюансів ситуації в Китаю, але я думаю, що я поступив правильно".

ТЕПЕР НА ВІДВІДИНАХ в ЗСА, до речі, вже третіх з черги, перебуває головний військовий дорадник президента Міхаїла Ґорбачова і колишній шеф совєтського генерального штабу маршал Серґей Ахромєєв, який останніми днями робить публічні натяки на те, що Москва може не погодитися на підписання договору в справі зменшення звичайних військових сил в Европі, якщо ЗСА не погодяться на переговори в справі зменшення морських сил. Одначе, як виглядає з офіційної його заяви у неділю, 23-го липня ц.р., то це вже не є натяки, але офіційна настанова СССР, хоча зміст цієї заяви, як звичайно, вимираючий: „Якщо переговори між СССР і ЗСА про зменшення морських сил не розпічнуться, то переговори про зменшення військових сил в Европі будуть дальше продовжуватись, бо під сучасну пору одне не є пов'язане з другим. Одначе, досягнення заключних узгіднень буде під знаком запиту до часу, поки не започаткується переговорів про зменшення морських сил".

У ВАШІНГТОНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ переслухання перед слідчою комісією Палати Репрезентантів у справі позакулісових інтриґ щодо призначення фондів Департаментом розвитку і розбудови міст. Колишній предсідник республіканської партії Фльориди Вілліям Тейлор сказав, що він особисто дістав понад 500,000 дол. готівкою, а також і в нерухомостях, як заплату за його допомогу деяким будівничим, що шукали користей від цього департаменту. Він також заявив, що не бачив нічого злого у використанні політичного впливу для приватного зиску. Його зізнання як і колишньої працівниці згаданого департаменту Линди Мирфі, точно вказують на силу політичних впливів у рішеннях Департаменту розвитку і розбудови міст.

СПЕЦІЯЛІСТИ ПІДРАХУВАЛИ, що у світі постійно голодують 800 мільйонів людей. Це значить, що кількість тих, які не мають найнеобхіднішого, щоб вижити, завжди зростає, бо у 1970 році їх було 360 мільйонів. Торік 60 мільйонів чоловіків і жінок, а головно дітей, померли з голоду. Коли говориться про голод у світі, дехто думає, що причиною цього сумного явища є збільшення населення, що його прокормити не в силі продукція харчів. Але це не так, бо властивою причиною є нерівномірний поділ дібр. Також неправдою є те, що земля не може видати досить харчів, бо лише 44 відсотки орної землі використовується.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Страйки у Совєтському Союзі

Робітничі страйки не є на Заході ніякою новиною. До людських і громадських свобід належить також право робітників до страйків у змаганні до покращання їхньої долі. Це була одна з кардинальних короткозорих помилок Карла Маркса, що він не передбачав заснування леґальних робітничих спілок із колективними договорами праці та правом страйків. Американські робітничі спілки зловживали тим своїм правом страйку і неоднократно страйки шкодили робітництву, бо доводили до банкрутства підприємства і втрати варстату праці й заробітку. Таким останнім конкретним випадком був страйк пілотів і механіків летунської лінії „Істерн". У комуністичних країнах з тамошніми державними робітничими спілками нема свободи страйків і кожний страйк — це рід „бунту" чи бодай протидержавної демонстрації. Коли у вільному світі юнійна адміністрація з'їдає багато грошей і високоплатні юнійні лідери ведуть здебільша політику під кутом власних, а не членських інтересів і тому членство робітничих спілок зменшується та робітничі спілки перестали бути поважним політичним чинником, то в комуністичних країнах незалежні від Компартії робітничі спілки із леґальним правом страйків — є робітничою мрією.

Два тижні тому вибух на західньому Сибірі страйк з участю яких 110,000 вуглекопів. На деякий час тамошній вугільний промисл був цілком спаралізований. Відтак страйки перекинулися в Україну, зокрема, в Донбас, найбільший центр видобування вугілля в СССР, де на протязі тижня були закриті всі шахти. Коли у страйках у вільних країнах зправила йдеться про підвишку винагороди і тільки рідко-коли про покращання умовин праці (як у недавньому страйку медсестер у деяких великих американських шпиталях, де на перевантаженні працею медсестер терплять недужі — страйкуючі совєтські вуглекопи не говорили про свою погану грошову винагороду. Вони нарікали, що у крамницях порожні полиці, що на утримання помешкання треба чекати 10 років і уприві́льйованими є партійні бонзи та що взагалі рішає в їхніх копальнях не критерій осягів у праці а партійний квиток. Сибірські робітники ремствують, що не мають теплих одягів.

Масовий страйк у совєтському вугільному промислі — це не тільки новий важкий удар по тамошній хворій економіці, а й по авторитеті режиму Міхаїла Ґорбачова. Цей страйк потвердив найбільш сутній закид опозиціонерів в Ґорбачова, що всі його вже переведені й заповіджені реформи ні трохи не направили економічних відносин. Це був зручний тактичнополітичний крок Ґорбачова, щоб міністром хліборобства зробити його найбільш небезпечного противника у Політбюрі — Єґора Ліґачова, бо Ґорбачов згори знав, що у ділянці сільського господарства не буде поправи і можна буде скинути вину на Ліґачова, так само, як Брежнєв затіяв змову проти Хрущова і скинув його за банкрутство амбітного заміру Хрущова перещепити на пісковий грунт цілинних земель в Казахстані високу смаковиту американську кукурудзу.

Вугільний страйковий рух в СССР вибух саме під кінець дводенної конференції на вершинах сімох, найбагатших і найбільш упромисловлених країн світу плюс представників Европейської Економічної Спільноти. З проголошеного в газетах тексту пресової конференції президента Буша після закінчення цієї конференції у Парижі світ довідався, що Міхаїл Ґорбачов звернувся листом до французького президента Франсуа Міттерана, голови тієї фінансової конференції на вершинах, щоб на найближчу таку конференцію у наступному році допустити також Совєтський Союз. Таке звернення Ґорбачова подобає на нескромний жарт: СССР із своїм теперішнім господарським станом, із картковою системою на м'ясо, масло і дитячі одяги належить до найбідніших країн світу, де було б ще важче жити без теперішнього чорного ринку, яка відвага пертися до участи у великій сімці! Але ж між журналістами цієї пресової конференції не всі були дуже мудрими, бо й між ними є звеличники Ґорбачова. Президент Буш відповів їм на їх настирливі запити дуже дипломатично і дуже мудро: „Треба перш за все наявних успіхів економічної перебудови. Це вимагає часу. Лист був писаний до президента Міттерана і він відповість на нього".

Вугільний страйк у СССР вже поладнали і відвернули катастрофу, якою він грозив. Але він став ще одним доказом, що годі передбачити напевне, як виглядатиме совєтська дійсність — завтра.

Василь Сокіл

МОСКВА — ПЕКІН

I.

Це гучно мовлене гасло у свій час лунало по всій совєтській країні і мало свідчити про вічну дружбу між двома комуністичними імперіями, об'єднаними спільною ідеєю заволодіти світом. Здавалося, ніщо не могло порушити єдність, укладену між Сталіном і Мао Дзедонґом.

Але помер деспот у Москві, другий лишився у Пекіні, і вже не знайшлося йому до пари іншого, хто б у два голоси ентузіястично й далі вигукував: „Москва Пекін! — Пекін-Москва!" Дружба луснула на довгі роки. Пекін не міг простити Москві розвінчання Сталіна. Москва і Пекін стали непримиренними ворогами, обвинувачуючи одна одну в аґресивних намірах. Єдність тріснула вздовж багатокілометрового кордону, по обидва боки якого напоготові стали бойові дивізії. Біля острова Доманського пролилася кров двох народів, які йшли один на одного в бій з одним і тим же гимном — Інтернаціоналом!

Минуло тридцять років ворожнечі. Нові керівні діячі з'явилися в Москві. В Пекіні змінилися старі вожді. Хтось із них, а може й обидва разом, прийшли до висновку, що не годиться ворогувати високоідейним соратникам, компромітувати себе перед комуністичним табором. Першою пішла миритися Москва, простягла руку якщо не відразу на дружбу, — бодай на примирення.

Про візиту Ґорбачова достатньо писала світова преса, на екранах телевізорів глядачі бачили, як дружньо й лагідно, забувши 35-річну неприязнь, вели бесіду генеральний секретар ЦК КПСС з Денґ Шіяопінґом спадкоємцем Мао Дзедонґа. Були підписані відповідні протоколи і домовлености, після чого вони навіть назвали один одного „товаришами". Правда, це ще не „друзі навіки", але все таки великий поступ у поліпшенні взаємин між двома державними діячами. Сподіваємося, — і між державами.

Прикро, що відразу атмосферу примирення двох комуністичних потуг затьмарили студентські демонстрації в Пекіні, які, слід зауважити, тривали ще до приїзду високого гостя з Москви. Так що ніби нема підстав гадати про якийсь зв'язок між цими двома подіями, — совєтська делеґація добре була поінформована, в який неспокійний момент їде в Китай...

Цілком справедливо вважати, що Москва напевне бажала воскрешення занедбаного гасла — „Москва — Пекін — Вічна Дружба", але багатотисячні колони демонстрантів зовсім інше мали сказати у зв'язку з приїздом партійного і державного діяча з країни, з якої до них долунювали проґресивніші гасла. З прапорів і транспарантів китайських демонстрантів лунали заклики — „Гласність!" „Перестройка!". А на сорочках студентів видніли портрети Ґорбачова. Сотні тисяч людей, натхненні перебудовними гаслами, маршували вулицями майданами Пекіну, вимагаючи від свого партійно-державного керівництва більшої демократії, більшої свободи слова, повного забезпечення прав людини.

Студентські демонстрації носили мирний характер і тривали безперервно майже три тижні перед приїздом совєтської делеґації. Керівники демонстрації зверталися до уряду з пропозиціями розпочати переговори відносно демократичних реформ у країні. Ніхто з ними не побажав вести діялог. Навпаки, іґнорував будь-які вимоги протестуючих студентів, вимагаючи від них примиритися з існуючим становищем, не порушувати лад на вулицях столиці і не турбувати партію й уряд своїми бунтівливими діями.

Відношення між владою і народом різко змінилося відразу після від'їзду совєтської делеґації. Події почали розгортатися з драматичною швидкістю. Немає певности сказати, чому вже на другий день після дружнього прощання з Ґорбачовим Ден Шіяопінґом спільно з прем'єром-міністром Лі Пенґом розпорядилися запровадити військове становище в Пекіні і на майдан Тайнанмін, де продовжували мирно демонструвати сотні тисяч студентів, послати військо. Однак, журналісти відзначили, що хтось з совєтської делеґації, — напевне, делікатно висловив незадоволення, що ці демонстрації перешкодили Ґорбачову з дружиною відвідати ще й інші чудові міста Китаю. Справді бо, невже не спроможні китайські керівники вжити належні заходи, щоб утихомирити безвідповідальних студентів?

Певна річ, після підписання належного договору, в якому сторони зобов'язувалися, окрім іншого, не втручатися у внутрішні справи, ні генеральний секретар ЦК КПСС, ні міністерство закордонних справ, ні міністер оборони СССР, які очолювали совєтську делеґацію не зважилися б повчати китайських друзів, якими методами боротися з „бунтарями, екстремістами, антисоціялістичними елементами". Ден Шіяопінг і без них знав, як це робиться. Для нього, зокрема, знайшовся свіженький приклад: збройне придушення мирної демонстрації в Тбілісі військами генерала армії Родіонова, командуючого Закавказьким військовим округом. Але спочатку він з Лі Пенґом вдалися до застрашування лише самим фактом введення на майдан військових загонів. На диво всього проґресивного світу, це принесло несподівані результати: військо і народ мирно обнялися! Жодного конфлікту, жодної сутички не сталося протягом десяти днів. Важко уявити, який ще кращий приклад можна було б подати керівникам країни рад!. Міністер оборони СССР генерал Язов повинен був би взяти на озброєння таку єдність народу й армії! Народна армія Китаю стала на сторожі інтересів народу!

Закінчення буде.

Степан Куропась

Страйк вуглекопів і український ҐУЛаґ

Американська преса розписалася про страйк вуглекопів у СССР. Інтересно, що вийшли на страйк у Сибірі шахтарі міста Прокопієвськ району Кемерово, Донбасу, а навіть є згадка про львівський район. Всі ці місцевості мають переважно шахтарів українського роду.

Я хочу написати про копальні вугілля району Прокопієвськ, який є найбільшим українським ҐУЛаґом від 1955 року і можна його назвати ҐУЛаґом міста і повіту Перемишль. Того року совєти рішили позбутися націоналістів перемиської землі і зорганізувати висилку за Урал. Розказував мені мій сестрінок, який перебув там 25 літ, як відбувалася тодішня перебудова Перемишля.

До мого родинного села Селиська зігнали як худобу мешканців сіл Селиська, Якеманичі, Плешевичі, Новосільці, Поповичі і Биків на гори і доли пасовиська села Селиськ. На горбі начальство прочитало „указ", яким уряд совєтської держави навіть не совєтської України, рішив виселити мешканців сіл за Урал. Про причину виселення подано крізь гучномовець, — що населення виявляє великі симпатії до Організації Українських Націоналістів, навіть явно співпрацює з нею, замість бути вдячною за визволення з ярма Польщі. Далі було сказано, що на протязі 48 годин зорганізовані вже підводи будуть вивозити всіх до залізничої станції Медика і треба їм взяти зі собою харчі на два дні і теплу одежу.

Після прочитання декрету на пасовиську, що звалося Вигорки, запанував гістеричний плач! Прийшла делеґація до начальника транспорту, просила — помилуйте, змилосердіться над дітьми! Не помогло! Начальство ще додало, що якби хто відважився тільки або заховатися десь у лісах, яких повно в районі, то все одно тих людей зловлять і розстріляють на місці. Містечко Медика вагонувало ешельони новітніх скитальців, яких визволителі під зиму висилали шляхом Шевченка або ще далі — шляхом гетьмана Многогрішного, близько китайського кордону Прокопієвськ — Кемерово.

Після трьох-чотирьох тижнів їзди і зупинках у товарових вагонах без опалу українські мученики опинилися у районі ліса і гір, де мали перебувати 25 літ, а були й такі як мої сестри без права повороту. Місцеве начальство не було приготоване для прийняття нових невільників. Запитали вищу владу, що їм робити? Порадили так: тому, що вони дармували в часі їзди, діставали харчі, спочивали, хай тепер рубають ліс і ставлять життя, адже... вони вороги народу.

А спочинок подорозі викидав недужих і мерців, бо це їхали не люди, а мерці подібного щось як описав репортер журналу „Червона Калина" в статті „Поїзд мерців". Їхали ним націоналісти, члени Української Армії, хворі на тиф, завошивлені шукати притулку в заповнених вже шпиталях — лазаретах. Поїзд ставав, бо вийшло „пальне", хворі мусіли в лісі рубати дерево, щоб палити і дальше їхати.

Мій брат, вже покійний тепер, Микола, відвідав мене в Чикаґо і розказував як він відвідав Прокопієвськ тому 20 літ. На місці лісу — тепер копальні, хати, городи, ярина, українську муву чути. Мій брат, Василь якого комуністи назначили головою сільради, відбув там 10 літ заслання, хоча сам не знав чим провинився. Я бачив його в 1963 році, його били до нестями, викривили обличчя. Одна моя сестра там померла, а її син Степан, якого вивезли дитиною, вернувся, бо я вислав сестрі авто, яке вона продала, щоб за гроші приписати його десь в Україні. Спочив там теж мій шваґер. Звичайно, я помагав рідні. Одного часу інший мій шваґер написав, що будує собі „буду", знайшов скло, але не мав чим, його різати то я вислав йому відповідний інструмент. Написав мені, що з тим інструментом став славним у Прокопієвську, бо заробляє у вільному часі від праці і ріже скло при будові „буд".

Тепер відозвалися невільники перемиського ҐУЛаґу! Чи виграють вони страйк? Може перебудова зробить так, як китайські комуністи в Пекіні.

Андрій Бук

ЗАХИТАНА ЕКОНОМІКА

I.

Показники за весняні місяці, а особливо за травень, виказують дальше економічне сповільнення майже в усіх секторах. Правда, урядові чинники і економісти твердять, що в другому півріччі воно поправиться, але опитувані приватні особи твердять, що це потриває довше і під кінець року можлива рецесія, яку предсказували на кінець наступного року. Економісти Організації економічної кооперації і розвитку в Парижі твердять, що економіка ЗСА у першому півріччі зросте на 3.2 відс., в другому — на 2 відс., а на черговий рік на 2.25 відс.

Індекс економічних показників в травні несподівано впав на 1.2 відс., найбільше від 18 місяців — третій раз за останніх 4 місяці (в квітні зріс на 0.8 відс.), що захитало семирічний економічний ріст і біржу (впала 46 пунктів). Валова продукція зменшилася (3 відс.), за перший квартал зросла на 4,4 відс., а не 3, як раніше подано. Замовлення на машинове знаряддя впало на 15.4 відс. — 206 мільйонів долярів, в квітні — 16.7 від., — третій місяць підряд, найбільше в останньому році, через зростаючу вартість доляра. Конструкційні замовлення впали на 3 відс. — 250 більйонів долярів, за п'ять місяців 101 більйонів долярів, замовлення на мануфактурні продукти впали на 2.5 відс., найбільше за останніх 10 місяців, індустрійна продукція, домобудівництво, затруднення, дрібна продаж і автомобільна індустрія захиталися. Замовлення на тверді продукти, головно військові (літаки, танки, авта) впали на 4.2 відс.; у попередні місяці зростали, в квітні — 3.2 відс. Конструкція однородинних домів впала на 2.5 відс., в квітні на 3 відс., найбільше від семи років, але департаментових доміх зросла на 6 відс., продаж домів в травні зросла всього на 2.7 відс., в квітні на 9 відс., за п'ять місяців впала на 7 відс., продано 613,000 домів, але ціни зросли на 7.8 відс., пересічна ціна 146,000 долярів, наступні місяці будова і продаж домів зросте, бо мортґеджі впали з 11.2 до 10.2 відс. Конструкційні видатки зросли на 1.3 відс. (в квітні впали на 0.8 відс.), головно публічні (6.7 відс.), а приватні, головно домів, впали на 2.5 відс. — 139 більйонів долярів, четвертий місяць підряд. Індустрійна продукція в травні впала на 0.1 відс., в квітні зросла на 0.6 відс. Продаж авт в травні впала на 8.2 відс., третій місяць пале, продано 7.3 мільйона авт, у річному зіставленні, найбільше авт продав Форд.

Консумційні ціни зросли на 0.7 відс., найбільше від двох років, четвертий місяць підряд зростають ціни на продукцію на 0.9 відс., двічі рази більше, як передбачувано, головно енерґію (11.4 відс.) і харчі. Дрібна продаж у травні зросла всього на 0.1 відс. — 141 більйон долярів (в квітні — 1.4 відс.), у департаментовий крамницях в пересічі — 2.9 відс., головно жіночий одяг (3.6 відс.). Особисті доходи і видатки в травні впали на 0.3 відс., найменші від шість місяців, а за ними стежать, бо вони барометром, репрезентують економічну активність (65 відс.), в квітні особисті доходи зросли на 0.4 відс., зменшилися на 50 відс., від березня, через монетарну політику — високу дисконтову стопу, а видатки на 1.1 відс., через купно авт і плачення податків, крім того громадяни ЗСА позичили 3.5 мільйона долярів, головно на купно авт. Індекс косупнційних ці зріс на 0,6 відс. (в квітні — на 0.7 відс.), головно на енерґію, харчі доми, одяг, медицину, що за п'ять місяців збільшило інфляцію до 6.3 відс. Ощадності зросли на 4.2 відс., в квітні на — 5.3 відс., за п'ять місяців поселення ЗСА заощадило 45 більйонів долярів, вклало в корпорації, державні бонди і щадниці конта банків і кредитових кооператив, що зменшить державний дефіцит. Вони далі вибирають гроші з ощадностево-позичкових інституцій, в травні — 2.8 більйона долярів, в квітні 5.4, за п'ять місяців — 12 більйонів долярів, за останній рік — 59 більйонів долярів.

Ціни на нафтові продукти цього року, головно оливу, зросли на 50 відс., на бензину — 20 відс., і далі можуть зрости через вакаційні місяці. Шестиденна конференція 13 членів ОПЕК-у у Відні рішила збільшити продукцію з 18 до 19.5 більйона бочілок денно до кінця року, призначивши кожній державі рамовану кількість. Кувейт і З'єдинані Арабські Емірати не погодилися і будуть продукувати більше. Неофіційно ОПЕК вже продукує 21.7 більйона барилок денно, через зростаюче запотребування. Найбільшим продуцентом є Савдійська Арабія — 45 більйонів барилок денно (25 відс. продукції ОПЕК-у), тому домагається не підносити ціни (нині 18 долярів за бочілку), а зменшити до 15 долярів останньо відкрила нові великі джерела нафти. Через дисонанс ціни на світовому ринку на оливу захиталися на бензині без змін. Наступна конференція ОПЕК-у у вересні в Парижі.

Продовження буде

У ВІВТОРОК, 25-ГО ЛИПНЯ, у Варшаві відбулися політичні консультації між нововибраним президентом Польщі генералом Войцєхом Ярузельським і лідером профспілкового об'єднання „Солідарність" Лєхом Валенсою. Як уже інформовано, В. Ярузельський запропонував представникам „Солідарности" увійти у створюваний уряд національної єдности, однак перспективи такого союзу залишаються неясними. Минулого тижня керівники „Солідарности" обговорили свою майбутню тактику. Було зроблено дві пропозиції: або залишитися у неурядовій опозиції, або вимагати від комуністів пост прем'єр-міністра і всі інші пости, крім міністерства оборони і внутрішніх справ.

З ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ в СССР прибула група бизнесменів і промисловців, очолювана засновником і головою індустріяльної групи Гандай Чан Ю Юнгом. Південнокорейські гості відвідають Хабаровськ, Владивосток, Находку і Москву. Під час візити будуть обговорені можливости створення спільних підприємств в азіятській частині Совєтського Союзу. СССР зацікавлений у використанні чужинецького капіталу для розроблення покладів природного газу і вугілля.

Микола Бараболяк

ЩЕ ПРО УНІВЕРСИТЕТ ІМ. І. ФРАНКА У ЛЬВОВІ

III.

Про правничий сектор львівського університету можна б ще багато написати, доповнюючи те, що подав Городиський. Мабуть більш чим я, міг би написати проф. О. Вороняк, і вірю, що він це зробить. Ще декілька заввaг: Городиський „підвищив" двох членів юридичного факультету, Розмаріна й Ерліха, до статусу „професорів". Вони були тільки доцентами. Як вони попали на працю, не второпаю. Розмарин був сином визначного львівського адвоката. Ерліх — приблуда з Варшави. Мабуть, мали вони якісь зв'язки з партією ще за Польщі. Розмарін, як продекан для справ студентів, мабуть був „вачдогом" навіть над Недбайлом, який хоч партійний, хто зна чи не був записаний десь як „неблагонадьожний". Фединський розказував мені, що стрічався з Недбайлом (Недбайло працював тоді в місії УССР до ООН як консультор) і мав з ним дуже приязну розмову, згадуючи львівські часи.

Ніде не читав я нічого про склад львівського університету, а зокрема юридичного його факультету, після повороту совєтів до Львова 1945 року. Чув я, що повернувсь на факультет як викладач Топольницький. Топольницький за німецьких часів проявляв, як тут кажуть, дуже „низький профіль". Ніде не було про нього чути. Семен Стефаник став не тільки професором, але відтак навіть прем'єром уряду УССР. Стрінув я його раз за німців на вулиці, і говорив про те, що він ніде „не уділяється". Він дав мені виразно до пізнання, що береже себе, бо совєти повернуться. На мій розсуд поступав правильно, бо все ж там хтось був із „наших", щоб заступатись за своїми, як це робив раніше Студинський. Чув я теж, що на „юрфаку" викладав цивільне право Юліян Заяць. Заяць був за польських часів суддею найвищого адміністраційного трибуналу у Варшаві. Перед тим був правним дорадником Митрополита Шептицького. Під час німецької окупації був президентом апеляційного суду у Львові, тобто формально керівником „українського" судівництва. Про це міг би написати син його, колись юрист, нині архітектор у ню Йорку. Професорував на юридичному факультеті теж Калинович, який у 1939/41 роках працював в адміністрації будинків університету. Дійшла до мене книжка Андрія Пашука п. з. „Соціологічні та суспільно-політичні погляди С. А. Подолинського", видана Видавництвом львівського університету 1965. Пашук крутився на юридичному факультеті за моїх часів; я все відчував майже ворожий його погляд на собі, наче б я забрав йому місце. Книжка (217 стор.) — це великий пашквіль на Грушевського і народників, і виглядає, що Пашук удостоївсь бути професором марксизму-ленінізму, а не юридичного відділення. Цікаво було б довідатись як у цілому працював університет після 1945, та й як там справа нині. Матеріяли не важко зібрати, хто поцікавивсь би.

Коли оце пишу, пригадалось мені щось смішне і веселе, коли згадую ці гнітючі тоді настрої. Зібрали нас були членів факультету на стрічу з „міністром [illegible]". Ждемо і ждемо, а міністра як нема так нема. Врешті прибігає, здається Вороняк і рапортує: „Є міністер!" Виявилось, що міністер приїхав у ґімнастьорці, а хотів запрезентуватись нам у краватці. Примірював у „педеля" університету „костюм", який набув йому „педель" на „кракедалах". Коли явився перед нами, можна було завважити, що убрання не „лежало", та й міністер не почувався в ньому надто свобідно...

* * *

Користаючи з нагоди, що пишу, подаю теж дещо про діяльність наших юристів за окупацій в 1939 році, про що я ніде досі не бачив згадки: Заметушились вони зараз після приходу совєтів у вересні 1939 року. Зачались сходини, наради. „Треба якось пристосуватись" — казали. Все ж позбулись ми поляків. Зачати від організації судівництва. Випрацювали меморіял Значить..., „радіємо визволенням, натерпілись під польською окупацією, хочемо причинитись до розбудови нового ладу..." Долучили список суддів і адвокатів, які готові до праці, з короткими біографіями кожного, очевидно по старшині, від радників апеляційного суду, почавши, через Окружні Суди, подаючи зокрема імена засланих на польські землі. Зачались „хожденія по мукам" до кого з тим удатись? Ходили по різних комендатурах, але там здвигали раменами, і відповідь була все така ж: „Не по відомству, ждіть прийде цивільна влада". Врешті ринула вістка: „У будинку воєвідства — є влада!" Іде туди вибрана зборами делеґація: найвищий ранґою суддя апеляційного суду Федусевич, окружного суду — Антін Рак, городського — Богдан Дзерович, і як „хвостик" — підписаний. Під будинком воєвідства народу як на відпусті. Всяк домагається продертись через браму, яку бережуть чотири солдати, які пускають. Врешті аґресивному судді Ракові (він був у російському полоні і знав мову), вдалось добитись до брами. Тлумачить про що йдеться — „правосуддя, панімаєте!" Та солдатів не переконує — „нєльзя" і „нєльза!". Та ми не даємо за програну. Бачимо, що дехто підносить у гору урядову леґітимацію у чорній шкіряній оправі і той проходить. То ми собі попідносили наші у тих чорних ґалітурках і пройшли без перепони.

У кімнаті на кріслі колишнього воєводи сидить „влада". В „ґімнастьорці", що нас вражає, але „влада". А довкола неї — „петентів": ось ректор університету Лонґшан, хоче відкрити школу, якийсь жидок зі скаргою, що його склеп ограбили, а він же трудящий, д-р Панчишин у справі „Народньої Лічниці", селянин аж з-під Куликова, якому зареквірували коні... „Влада" терпеливо вислухує, але рішень не видає. Прийшла черга і на нас. Радник Рак жагуче і переконливо викладає чому треба негайно урухомити суди, а українські судді покликані до того. Дядько чемно вислухав і каже: „Не по відомству, понімаєте..., небаром буде тут міністер юстиції,... але заздалегідь упевняю вас: „польського суда нє будєт!" Ми дальше не даємо за виграну. Ждемо приобіцяного міністра юстиції.

Продовження буде.

Українська радіопрограма в Клівленді відновлена

День 17-го липня 1988 року був для 10-ти етнічних груп Клівленду та околиць, в тому числі і для українських радіо-слухачів, справжнім шоком, коли в 1-ій годині по полудні, наставивши свої радіоприймачі вони тоді замість передач своєю рідною мовою, почули джасову музику. Без жодніх попередніх повідомлень чи вияснень, як також не зважаючи на те, що за свої національні передачі слухачі вже наперед заплатили, „хтось" раптом натиснув на „гудзик" і тим самим в диктаторський спосіб позбавив для сотень тисяч (а може й мільйонів) слухачів споживати їх „духовну їжу" — радіоавдиції в їх рідній мові. Чи щось подібне можливе у вільній і демократичній Америці?

Виходить, що так: „комусь", значить, було „не по нутру" не англомовні — в тому числі і українські радіопередачі, тому зовсім іґноруючи бажання своїх повноправних співгромадян, намагався в такий брутальний спосіб замкнути їм уста.

Але завдяки тому, що Америка є вільною і демократичною державою, скорше або пізніше правда мусіла перемогти. Забрало цілий рік часу, коли нарешті, після важких страждань і „перипетій" етнічних груп в тому числі директора українських радіопередач заслуженого героя Української Повстанської Армії Степана Зорія, від 16-го липня ц. р. знову успішно вдалося відвоювати право на продовження етнічних радіопередач. Рівно о год. 1-ій по полудні 16-го липня ц. р. із станції WCPM-90.3 знову пролунали слова невмирущої пісні на слова Тараса Шевченка „Реве та стогне Дніпр широкий".

Як завжди в минулому, так і ця перша відновлена радіопрограма мала ріжноманітний жанр: пісня та музика різних композиторів, виконані кращими українськими мистцями, громадські оголошення, важливі повідомлення і т. д. Зокрема, на цей раз приємно було послухати пісні „Ми підем, де трави похилі" композитора Платона Майбороди, „Грай, моя бандуро" у виконанні Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, одну із стрілецьких пісень хору „Бурлака" з Торонто під керівництвом Степана Гуміниловича, „Владико неба і землі", яку виконав чоловічий хор із Західньої Німеччини, Зворушливу деклямацію „Отче наш" поета Дмитра Павличка, яку він виголосив 22-го травня ц. р. в Києві на святі 175-річчя народин Т. Шевченка та інші. Окремо треба відмітити пісню львівської співачки Оксани Білозір „Ласкаво просимо", яка (пісня) була присвячена відомому нашому громадському діячеві Клівленду д-рові Максимові Задойному, який після тяжкої операції перебуває в шпиталі.

Відновлення українського публічного радіомовлення, яке впродовж довгих років фахово веде С. Зорій в імени Українських Злучених Організацій Клівленду вітав мґр Василь Ліщинецький.

Диктором радіопрограми є студентка Наталя Зорій.

При цій нагоді хотілося б зробити одну заввагу. В цій першій відновленій українській радіопередачі в Клівленді було помітно побільшену кількість передач англійською мовою. При всій пошані до нашої прибраної англомовної батьківщини, все ж таке лише одна година на тиждень українського радіомовлення є занадто мало часу, щоб до цієї години долучувати також англомовні передачі. Невже хтось може нарікати, що він (або вона) замало чуємо тут англійської мови? Крім того, чи є багато таких „правдивих" англомовних слухачів, які слухають україномовні радіопередачі? А якщо є такі, але не володіють українською мовою, то нехай вивчають її!

Юліян Мовчан

Товариська „Зустріч над морем" Українського Музею

У неділю, 11-го червня, відбулася товариська „Зустріч над морем" Українського Музею в Ню Йорку, при чудовій погоді у прегарній купелевій місцевості Спрінґ Лейк, Н. Дж., яка знаходиться на березі океану серед ряду інших ресортів знаної на цілий світ вакаційної околиці Джерзі Шор. Користаючи із побуту у цьому ресорті присутні мали нагоду проходжатися вздовж побережжя перед та по імпрезі під подувом літнього леготу з-над моря та насолоджуватися видом на безмежний обрій океану. Це вже четвертий раз Український Музей влаштовує подібну імпрезу у цій місцевості над морем зі загального числа дев'яти товариських зустрічей, які вже увійшли у щорічну традицію цієї інституції. Слід згадати, що перші такі зустрічі відбувалися у гостинних домах наших чільних громадян Лідії та д-ра Євгена Грабарчуків, Надії та д-ра Матківських та кількакратно у Софії та д-ра Карла Цайнінґерів. Пізніше ці зустрічі відбувалися вже тут над морем, де співгосподарями цих імпрез були завжди щедрі для Українського Музею наші відомі громадяни Марія та Юліян Бачинські, які й цього року цю імпрезу щедро допомагали фінансувати. Як і в попередніх роках, ця зустріч згуртувала велику кількість членів та приятелів Українського Музею, а також любителів мистецтва, бо головною атракцією програми була виставка картин наших видатних мистців Якова Гніздовського, Любослава Гуцалюка, Зенона Онишкевича, Аркадії Оленської-Петришин, Ілони Сочинської-Шиприкевич та Феодосія Гуменюка. Велике зацікавлення глядачів викликала незвичайна виставка мистецьких виробів зі срібла Анастазії Сочинської, а також мистецьке намисто Марійки Сохан. Добірна публіка любителів мистецтва при коктейлах і смачних закусках оглядала та коментувала виставлені твори, а деякі з місця закуповувала.

У дальшому присутні перейшли до бенкетової світлиці, де вже приґравало тріо Олеся Кузишина. Функцію майстра церемонії вміло виконувала Надія Матківська, яка своїм великим особистим чаром причинилася до створення легкої атмосфери.

З черги парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., о. Богдан Лукій молитвою та відповідним словом відкрив бенкет з добірними стравами. Майстер церемонії, привітавши чільних громадян та добродіїв Українського Музею і всіх присутніх, та нав'язуючи до жертвенности добродіїв Українського Музею у минулому, закликала присутніх до відповідної жертвенности в користь УМ. Як відповідь на цей виклик присутні зложили або задеклярували такі пожертви: Марта і д-р Богдан Цимбалісті та Віра і Антін Шумейки — по 5,000 дол.; Анна і Володимир Раки та Аніса і Юрій Мицаки (у пам'ять Віри та Михайла Мицаків) — по 2,000 дол.; Галина і о. Богдан Лукій (у пам'ять свого мужа і батька Івана Лукія) та Марта Шраменко (у пам'ять свого хресного батька д-ра Бориса Филипчака — по 1,000 дол.; Ярослава Яросевич — 500 дол.

До листи жертводавців треба ще додати заяву Лідії і Василя Київ та Наталії й Івана Даниленків, що вони будуть господарями наступної товариської зустрічі Українського Музею у 1990 році у Філядельфії, на яку вони всіх тут присутніх сердечно запрошують.

У дальшому слідувала мистецька програма, яку виповнив відомий український вокаліст, актор театрів та телевізії Ед Іванко. Він відспівав ряд українських пісень під фортепіяновий акомпаньямент Тима Мюллера. Його програма пісень поважного та легкого жанру по-мистецьки виконана, причинилася у великій мірі до витворення приємних настроїв серед слухачів.

З черги голова Управи Українського Музею д-р Богдан Цимбалістий узяв слово. Він привітав присутніх і особливо подякував Марії і Юліянові Бачинським за їх постійну жертвенність для цієї інституції. При цій нагоді висловив свої погляди про теперішній стан Українського Музею та його потреби. Він подякував усім жертводавцям та добродіям Музею, що в минулому й тепер підтримують цю інституцію та заохотив до дальшої жертвенної праці для Музею.

На закінчення членкині управи 113-го Відділу Союзу Українок Америки заповіли свою імпрезу в користь Українського Музею: 21-го жовтня ц.р. відбудеться в Рамада Інн., в Іст Гановер, Н. Дж., під назвою „Виграші для культури", на яку вони вже тепер щиро запрошують усіх активних та неактивних газардистів як також тільки зацікавлених глядачів.

По бенкеті присутні не хотіли ще розходитись та проводили приємно час у товариських розмовах та по повторному огляненні мистецької виставки роз'їхалися хто куди при чудовому заході сонця.

Роман Гавриляк

Марія та Юліян Бачинські і д-р Богдан Цимбалістий під час товариської „Зустрічі над морем".

Зустріч торонтських лікарів з д-ром В. Щеґльовим з України

У середу 17-го травня ц.р. Товариство Українських Лікарів в Торонто влаштувало в ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації Шафранюків, виступ д-ра Віктора Щеґльова, хірурга з України.

Вечір розпочав д-р Григорій Тершаковець, голова товариства, привітавши гостя з Києва, який прибув у супроводі д-ра Аллена Фокса, директора відділу неврологічної радіології з Лондону, Онт. Д-р Фокс є професором Лондонського університету у відділі діягностичної редіології. Він зацікавився працею д-ра Щеґльова у ділянці аневризмів мозку на одній з конференцій лікарів, яка відбулася в Японії 1987 року.

Завдяки д-рові Фоскові, д-р Щеґльов же третій раз приїжджає на цей континент. Сам д-р Щеґльов походить з Херсонщини. Закінчив Медичний інститут у Харкові, а аспірантуру в Києві. Працює як лікар вже 27 літ.

Від Головної Управи УЛТПА, яке міститься в Чикаґо, Ілл., гостя привітала д-р Марія Фішер-Слиж.

Д-р Щеґльов працює в Київському науково-дослідному інституті неврологічної хірургії. У своєму виступі д-р Щеґльов, при допомозі діяпозитивів, розказав про свою працю, підкреслюючи нову методу лікування, при якій вживається внутрішньо-судинний катетер з кінцевим бальончиком, який відокремлюється після введення бальончика через судини в аневризму. Під час виступу д-ра Щеґльова були різні запитання та обмін думок в справі цієї складної операції. Гість заявив, що подібні операції переводяться в Японії і Швайцарії, але відділ, в якому він працює, є єдиний у світі, де захворювання судин головного мозку лікується без трепанації черепа, тобто без відкриття черепної порожнини.

В дальших розмовах д-р Щеґльов звернув увагу приявних на нову книжку про чорнобильську катастрофу відомого письменника й лікаря Юрія Щербака.

Гість також розповів про свої зустрічі з українськими лікарями й адвокатами в Канаді, підкреслюючи, що вони добре володіють українською мовою і є кваліфіковані у своїх професіях. Д-р Щеґльов радий, що українські лікарі займають високі становища в англомовному світі, в добрих кліниках з модерним устаткуванням і апаратурою, якої в СССР, а зокрема в Україні дуже мало.

На кінець вечора д-р Роман Цурковський в імени всіх приявних подякував гостеві з України за цікаві інформації і побажав йому приємного перебування в Канаді. Зустріч відбулася в теплій і дружній атмосфері.

Валентина Родак

Український інженер отримав нагороду

Лев Тарабан в цьому році отримав від Рочестерського технологічного інституту видатну педагогічну нагороду за зразкове навчання.

Народжений в Україні, скінчив середню освіту на Волині в 1943 році, отримав ступінь бакалявра з інженерних наук з Рочестерського технологічного інституту в 1967 році, а відтак захистив дисертацію і здобув ступінь доктора технічних наук в 1974 році.

Д-р Тарабан працює понад 30 років при фірмі Елісон в Рочестері і одночасно викладає вже 20 років на вечірньому факультеті в Рочестерському технологічному інституті.

Інж. Л. Тарабан

Лев і його дружина Алла є понад 20 років членами Українського Народного Союзу, спершу в Геркімер, Н. Й., а тепер в Рочестері, Відділу 285-го.

Бажаємо нашому приятелеві ще багато здоров'я і сил в його педагогічній праці.

Д-р Й. Тимочко

Визначний спортовець, громадянин

Світлій пам'яті Адріяна З. Лапичака

Спорт — чи не найбільш швидко проминаюча сфера людської діяльности. І все таки є серед видатних спортовців та спортових діячів такі, котрих, подібно до уславлених письменників чи композиторів, можна без перебільшених назвати клясиками тих чи інших видів спорту. Бо так багато зробили вони в ньому, такий залишили слід, що слава бринить ще багато літ після того, як припинилися їхні виступи чи їх спортова діяльність. Ім'я покійного Адріяна З. Лапичака — одне з таких. Десять років минає від часу, коли відійшов від нас у Вічність цей визначний спортовець-футболіст, пізніше заслужений спортовий діяч.

Св.п. Адріян Лапичак

Свою спортову кар'єру футболіста розпочав в юнацькому віці ще на рідних землях у відомому спортовому Т-ві „Сян" в Перемишлі, а далі продовжував по закінченні Другої світової війни в Зальцбурзі, Австрія, в місцевому СТ „Україна" (пізніше УСК), де тимчасово опинився на еміґрації. Завдяки своїм успішним виступам в цій українській футбольній дружині, був вибраний також до репрезентації Австрії. Під час перебування у таборі Лексенфельд у Зальцбурзі покійний виконував працю учителя фізичного виховання в тодішній Українській гімназії.

В грудні 1949 року пок. Адріян переїхав до ЗСА, де поселився в Північному Ню Джерзі. Швидко після свого приїзду включився до 1-ої футбольної дружини УСК-у Ню Йорк, в якій виступав протягом кількох років. Коли в 1956 році УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку заснувало футбольну ланку, Адріян включився в її ряди і став змагуном-тренером першої футбольної дружини цього Т-ва.

Саме в цій дружині і закінчив свою славну футбольну кар'єру. Будучи безмежно відданий організованому українському спортові, Адріян не перестав цікавитися спортовим життям, а радше став його активістом-працівником УСВТ „Ч. Січ". Коли заіснувала потреба створити жіночу відбиванку — секцію Т-ва, покійний став її організатором, засновником. Саме на цьому пості Адріян виявився дуже здібним, енерґійним і вимогливим керівником, виховником. Це завдяки йому в 1970-их роках в жіночій відбиванковій ланці „Ч. Січі" було активних чотири жіночі й дівочі дружини, при чому 1-ша конкурувала на рівні найсильніших американських жіночих відбиванкових клюбів на сході ЗСА.

В історичних річниках так зв. „ЮСВБА Офішіял Ґайдс" між 1970-1978 рр. є зарекордовані осяги дружини „Ч. Січі", які там фіґурували під англомовною назвою „Юкрейніян Січ". На сторінках цих річників у списках лідерів 2-го Відбиванкового району ЮСВБА є вписане ім'я і прізвище покійного. За свій вагомий вклад у розвиток відбиванкового спорту в Ню Джерзі, Адріян Лапичак був відзначений в 1973 році стейтовим проводом Американської Атлетичної Юнії. В 1979 році в 55-річному ювілеї УСВТ „Чорноморська Січ" за свої великі заслуги для цього Т-ва був нагороджений спеціяльним ювілейним плякетом. Покійний Адріян працював теж на відповідальних постах УСЦАК-Делеґатури Схід і проводах Українських Спортових Ігрищ Молоді. Як відданий і взірцевий спортовець, спортовий діяч, Адріян був теж дисциплінованим громадянином, активним членом суспільно-громадських організацій, своєї церкви. У приватному житті був дуже товариський, розмовний, легко нав'язував дружні взаємини і тому мав багато друзів і приятелів.

Адріян З. Лапичак народився 12-го травня 1920 року в Сухій Волі, що на Любачівщині, де його батько був священиком. До гімназії ходив у Перемишлі, а іспит зрілости склав в Ярославі в 1940 році. Вищу школу Торговельної академії закінчив абсолюторією у Відні в 1945 році. Після приїзду до ЗСА студіював техніку у Ферлей Дікінсон університеті, який закінчив дипломом інженера в 1966 році.

Працював в Арсеналі Пікатіні (Аррадком) в Довер, Ню Джерзі, механічним інженером, де кількакратно був відзначений за успішну працю грамотами, так зв. „Сертіфікет оф Ачівмент" командою Арсеналу.

Був одружений з Любою Мосорою, відомою в минулому спортовкою, довголітньою змагункою відбиванкової дружини „Ч. Січі", нині членкою Управи Т-ва.

В спорті, праці чи громаді Адріяна відзначали глибоке знання справи, велика працьовитість, високе почуття відповідальности, наполегливість, непримиренність до недоліків, чуйне й уважне ставлення до людей.

Таким залишився покійний в пам'яті своїх співробітників, друзів і знайомих, таким ввійде до історії організованого українського спорту у вільному світі.

О. Твардовський

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моєї Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ

бл. п.

МАРІЙКИ ПЕЛЕЩУК

яка упокоїлася в Бозі 30-го липня 1988 р.
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:

в Люрді, Франція — о. Василь Прийма;
Філядельфія, Па. — о. Яр. Шуст;
Бріджпорт, Конн. — українська католицька церква Пресв. Богородиці — о. Іван Терлецький

Просимо про молитви за душу Покійної.

Муж — ВАСИЛЬ
Син — СТЕФАН з ЛЯРИСОЮ І ДАНИЛКОМ
Дочка — ЛІДІЯ з мужем ВАСИЛЕМ

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що у вівторок, 25-го липня 1989 р., ненадійно відійшов від нас, проживши 79 літ наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР Е. СМАЛЬ

мґр прав, член численних українських організацій та громадський діяч.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 28-го липня 1989 год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН у суботу, 29-го липня 1989 р. з церкви св. Івана Хрестителя, о год. 9:30 ранку на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА
сини —
ОЛЕГ ДУТКЕВИЧ з дружиною МАРТОЮ
ЮРІЙ ДУТКЕВИЧ з дружиною ДЕБІ
АНДРІЙ ДУТКЕВИЧ з дружиною ЕВОЮ
донька — ТАНЯ ТАЛАНЧУК з мужем ВОЛОДИМИРОМ
12 внуків
сестра — СОФІЯ ЧЕХОВСЬКА з Родиною в Польщі

Замість квітів Родина просить про датки на харитативні та громадські цілі.

Відійшов від нас Б. Верещинський

Богдан Верещинський помер 20-го лютого 1989 року в Дітройті, проживши 63 роки. Залишив в Україні брата і сестру з родинами, односельчан і знайомих у Канаді та українську громаду в Дітройті.

Народився 5-го лютого 1926 року. В 1942 році його 16-літнього забрали примусово на працю до Німеччини, де він був до кінця війни. Потім замешкав у таборі Ді-Пі в Ельванґені, там був поштарем і діяльним у молодечих організаціях. Там він теж став членом ОУН.

У тому таборі знайшов собі дружину, з якою прожив до 1984 року, виростивши трьох синів, як соколів. Дружина померла 1984 року.

Покійний Б. Верещинський у Дітройті щиро працював у різних громадських організаціях, як Український Народний Дім, СУМ, Оселя „Київ", ООЧСУ та 75-му відділі УНС „Запорізька Січ", де був довгі роки фінансовим секретарем аж до своєї смерти. Багато років посвятив Українському Народному Домові, будучи членом Управи, скарбником і адміністратором.

На оселі „Київ" завжди будував і обслуговував озвучення і освітлення. Покійний Богдан був завжди там, де треба було працювати, ніколи не старався осягнути те чи те місце, але спокійно й видержливо виконував прийняте на себе зобов'язання. Завжди був готовий до всякої праці, до якої ніхто не поривався.

Завжди усміхнений і спокійний, більше слухав, як говорив, щиро працював, де вимагала потреба.

Похорон відбувся 24-го лютого з похоронного заведення Градовського. Отець крилошанин Йосиф Шарий сказав кілька теплих слів про покійного та закликав його синів іти слідами батька. По Панахиді говорив про громадську працю П. Рогатинський, голова 75-го Відділу УНСоюзу. На цвинтарі прощав його від Визвольного Фронту Микола Кавка.

Після похорону на цвинтарі св. Ядвиги, де й похоронена його дружина, відбулася тризна, на якій прощав його Дмитро Скоробогач, із Ошави, Канада. З Канади були ще на похороні Волох і Думенко.

Тризною проводив Пилип Сотник, подякував в імени синів Михайла, Ярослава з дружиною й сином, що приїхав із Гаваїв, і Романа учасникам похорону, що прийшли віддати останню прислугу їх батькові і попросив присутніх, щоб у пам'ять померлого зложили на добродійні цілі. Збірка дала 275 долярів, у тому 40 дол., від синів. Збірку перевели Іван Терлецький і П. Сотник.

П. Рогатинський

Балтимор зустрічає В. Калиниченка

Українська громада Балтимору стрінулася в неділю, 18-го червня ц.р., з недавно прибулим колишнім політичним в'язнем в СССР Віталієм Калиниченком та його дружиною Яриною. Віталій Та Ярина Калиниченки прибули на постійне перебування в ЗСА 6-го квітня ц.р. Перших шість тижнів заопікувався ними пастор Ваксмут з околиць Ню Маркет, Мд., а згодом Калиниченкам дали вільне мешкання в містечку Фредерик, Мд., на шість місяців, де вони ще і зараз живуть та розшукують за відповідними працями.

Зустріч з Калиниченками влаштували три балтиморські жіночі організації: 59-ий Відділ СУА, Об'єднання Жінок ОЧСУ і відділ

В. і Я. Калиниченки на зустрічі з українською громадою Балтимору.

АОЛПУ в залі Дому Української Молоді. Стрічу відкрила Ганна Самутин, голова СУА, та привітала дорогих гостей квітами, бажаючи їм спокійного та щасливого побуту в ЗСА. Опісля Оксана Палійчук, голова АОЛПУ, познайомила присутніх із долею Віталія Калиниченка, українського правозахисника, в Сов. Союзі. Віталій Калиниченко народився 1937 року в селі Васильківці, Дніпропетровської области, за освітою він інженер. Вперше арештований в 1964 році за зв'язки з чужинцями і критику режиму, вдруге в 1966 році за спробу переходу кордону до Фінляндії. Звільнений 1976 року, а вже в 1977 році став активним членом УГГрупи, за що і був арештований 1979 року і засуджений на 10 років таборів і 5 років заслання. Звільнений 1988 року і цього ж року одружився в Харкові.

В. Калиниченко в своєму слові розповів спершу про себе, а згодом про становище в Україні та про свої і своїх друзів погляди на ряд справ. Зразу пояснив, що те, що він промовляє українською мовою, не є самозрозумілим, бо виховувався він (середня і вища освіта) на російській мові і російській культурі. В той час він свідомо бажав вповні русифікуватися, навіть не признавався, що він українець. Спілкувався однак з чужинцями, а по першому арешті побачив, що комуністичне життя побудоване на брехні та що він уже на листі ненадійних. КҐБ вимагало від нього співпраці і він рішився тікати за кордон. Заарештований на кордоні, попадає в тюрму і тут вперше стрінувся зі свідомими українцями, членами руху опору 1960-их років, бійцями УПА. Тут, твердив Калиниченко, він став свідомим українцем.

Згодом розповів він про свої тюремні роки, поневіряння, друзів по в'язницях. Калиниченко вважає, що теперішні реформи Ґорбачова спричинені тими ідеями, за які він і інші боролися. Цей процес прискорила, на його думку, криза совєтської економіки. Але Ґорбачов не зможе розв'язати тих проблем, бо не бажає відступити від соціялізму. Крім цього Ґорбачов не сподівався комплікацій в національному питанні. Найбільша проблема в СССР сьогодні — це російський шовінізм. Українці ще не дуже і зорганізувались, а росіяни вже зорганізовані, казав доповідач, і виступають проти українського відродження.

Україна єдина республіка, де кліка Брежнєва, а саме Щербицький і товариші, залишилися на своїх постах. Але в Україні почалася нова епоха. І хоч партійний провід України не йде з народом так, як це діється в інших підсовєтських народів, народ піднімається знизу і видно сильні патріотичні емоції в багатьох осіб. Покищо в східній Україні український патріотизм є елітарним, але це вже початок національно-визвольного руху. Є однак і суперечності — дехто за конфедерацію, але багато за власну державу. Він і Лук'яненко сиділи за відокремлення. КҐБ залишається таким, яким і було. Арештують на кілька діб, щоб показати свою силу, але й готують нові закони, щоб колись легше розправитися з відродженням.

Зараз в Україні постають різні організації, твориться „структура" відродження і саме проти тієї „структури" — УГСпілки, Т-ва Української Мови, Народного Руху і інших — бореться режим та не хоче їх леґалізувати (реєструвати). В закінченні свого слова Віталій Калиниченко вказав на те, що в Україні побіч проблеми русифікації, є й інші проблеми, а саме живе багато, понад десять мільйонів, росіян та дається в знаки російський шовінізм. Становище в Україні однак далеко не безвихідне. Почався вже зворотний процес, процес повороту до українства, відмосковщення, і його не зупинити.

По виступі В. Калиниченка сказала дещо його дружина Ярина. Вона вказала на те, що ось вона, тридцятлітня людина — типова представниця української інтеліґенції Харкова, яка поголовно російськомовна та серед якої вживання української мови не модне. Харківський університет, де вона працювала, це фортеця усього російського. Саме до цього покоління треба знайти шляхи, як притягнути його до українства.

По доповіді розвинулась жвава дискусія, в якій В. Калиниченко заявився проти конфедерації, а виразно за самостійницькі державницькі позиції. Він вважає, що найбільшою, страшною проблемою сучасної України є русифікація і те, що народ не знає своєї історії, бо його з дитинства годують неправдою, винищуючи історичну пам'ять та документи минулого. Все ж таки, на його думку, східня Україна почала горіти і фінал боротьби за самостійну державу вирішиться там, на східній Україні.

Програму зустрічі закінчила Марія Стельмах, голова Об'єднання Жінок ОЧСУ, подякою гостям за доповідь та присутнім за участь. Згодом при перекусці продовжувалися дис[...] та була нагода говорити особисто з Віталієм і Яриною Калиниченками.

Б.С.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Д-р мед. А. С. Олеарчик у „Хто є хто у світі"

Д-р мед. Андрій С. Олеарчик — серцевий, грудний і судинний хірург, який практикує у Філядельфії, Пенсильванія, і Чері Гілл, Ню Джерсі, внесений в „Хто є хто в Америці" Марквіса, 45-те вид., 1988-1989; в „Хто є хто в суспільстві" американського видавця, 1988; та „Хто є хто у світі" Марквіса, 9-те вид., 1989-1990. Включення в останнє базоване позицією відповідальности або рівнем досягнень. У випадку д-ра мед. А. Олеарчика включення основане на іншій категорії, а саме на багатозначних досягненнях і визнання у ділянці серцевої, судинної і загальної хірургії.

Д-р Андрій Олеарчик

Д-р мед. Олеарчик народився 3-го грудня 1935 р. в м.Перемишлі. Після закінчення медичної академії у Варшаві (1961) був асистентом хірургічного відділу і завідуючим анестезіологічною секцією воєвідської лікарні в м.Кельце, Польща (1963-1966) та відвідувачем-хірургом українського науково-дослідного інституту туберкульозу і грудної хірургії ім. Ф. Г. Яновського в Києві (липень 1966).

Він приїхав до ЗСА в листопаді 1966 року, прийняв американське громадянство, закінчив навчання загальної хірургії у Ґейсінґеському медичному центрі, Денвилл, Пенсильванія та грудної і серцево-судинної хірургії в Аллеґенській загальній лікарні, Пітсбурґ, Па.

Він входить до супровідного персоналу серцево-грудної і судинної хірургії Епіскопальної, Градуаційної та Назаретної лікарень у Філядельфії.

Член Українського Лікарського Товариства Північної Америки, дипломований американською радою хірургії і американською радою грудної (і серцевої) хірургії, член американської колеґії хірургів і Товариства грудних хірургів та гість-серцевий хірург інституту серцево-судинної хірургії ім. О. М. Бакулева в Москві.

Д-р мед. Олеарчик доказав про безпечність водночасного вживання флуотану й курари для загальної складної анестезії; написав перші американські монографії „Піддіафрагмальний абсцес", „Піддіафрагмальні абсцеси" і „Виразки шлунка та дванадцятипалої кишки у дітей"; систематизував підхід до складних ран серця; рекомендував відновлення кровопостачання передньої низхідної вінцевої артерії і її діагональної гілки під час видалювання аневризми лівого шлуночка серця (відхід Олеарчика), описав поворотні аневризми лівого шлуночка серця; замінив вверхню порожнисту вену синтетичним прищепом у невідкладних умовах; поручав прищеплювання внутрішньогрудної артерії у вінцеві артерії серця малого просвіту, або з розлитим атеросклерозом; довів, що анатомування внутрішньогрудної артерії для прищеплювання вінцевих артерій без входу до плевральної порожнини зменшує післяопераційну крововтрату; споєднував введеня фільтру нижньої порожньої вени з видаленням згустків клубостегнових вен під флуопоскопічним керуваням (процедура Олеарчика); та виконав ендартеректомію і зовнішню підмогу (прищеплювання) висхідної і поперечної аорти при поширеному атеросклерозі (операція Олеарчика).

Він написав численні статті і монографії про історію медицини, в тому з історії медицини на Україні.

На бандурі...

(Закінчення зі стор. 1)

з Гуцульщини. Це захопило усіх присутніх, а бандуристові, як сам каже, „привернуло молодість".

Почав він знову виступати і молодшати. Поширив свої концерти на бандурі перед американцями і всюди приймали його ентузіястично. Коли вперше виступив перед студентами музики і запрошеними учителями музики та професорами в Кін коледжі, то йому зробили т.зв. стоячу овацію. У цьому коледжі він співає також у хорі.

В дальшому своєму, як каже, „молодечому поході" Р. Левицький зголосився виступати на Етнічному фестивалі стейту Ню Джерзі в Ґласборо коледжі два роки тому і від того часу він і там постійний виконавець кобзарської української програми.

Останньо отримав він запрошення виступати з бандурою у лікарні для умово хворих і Р. Левицький не відмовився, бо чому не зробити доброго діла.

Увесь цей успіх так заохотив нашого бандуриста, що він вирішив награти цілу стрічку із піснями і приніс нам вислід свого кобзарського мистецтва. Стрічку можна замовляти, посилаючи 10 дол. на адресу: R. Lewycky, 332 Grier Ave. Elizabeth, N.J. 07202.

„Троянда"...

(Закінчення зі стор. 1)

дер Бей, Віндзорі, Едмонтоні, Монктоні, Сиднею, Дітройті, Ню Йорку, Клівленді та Галіфаксі, де їхній заключний концерт з виступів на Атлянтійському побережжі ЗСА і Канади стягнув 25,000 слухачів.

Орися Любинська, кольоратурне сопрано, випускниця Торонтонського університету, поки стала членом „Троянди" вже мала за собою гарну музичну кар'єру включно з виступами як солістка з оперними ансамблями. Лора Прокопович — також випускниця Торонтонського університету вчилася і виступала під батутою відомих диригентів включно з маестром Ернестом Вінчі. Майкл Киррі — випускник Королівської музичної консерваторії Торонтонського університету поглиблював свої музичні знання у Ґілдголл школі музики і драми в Лондоні та два роки у Державній консерваторії ім. Чайковського в Києві. Це дало йому змогу поширити свої музичні знання і зосередитися на ролі фортепіянового акомпаніятора.

По концерті можна буде забавлятися до милозвучних звуків оркестри відомих „Аліка і Дорко".

Під час вікенду буде тут виставка українських гербів роботи Мирослави Стахів.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МАРІЯ НАНОВСЬКА, член УНС Відд. 218-го в Кемпбел, Огайо, померла 10-го червня 1989 року на 81-му році життя. Нар. 8-го серпня 1907 року в Медвілл, Па. Членом УНС стала 1947 року. Залишила у смутку Перл Марлос і Мері Джейн Фромель. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварія в Янгставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

СОФІЯ БЕРЕСТЕЦЬКА, член УНС Відд. 238-го ім. Євгена Коновальця в Бостоні, Масс., померла 26-го травня 1989 року на 77-му році життя. Нар. 24-го травня 1912 року у Фолл Рівер, Ма. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дочку Ірену і сина Михайла. Похорон відбувся 30-го травня 1989 року на Вашінґтон Стріт Семетері у Норвелл, Ма.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО КВОЗКО, член УНС Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й., помер 28-го квітня 1989 року на 78-му році життя. Народився в селі Гладишів, Україна. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина і невістку та двоє внуків. Похорон відбувся 1-го травня 1989 року на цвинтарі Ґрінфілд в Гемпстеді, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан Чума, секр.

З'їзд українських бандуристів Европи

Основуючі збори Товариства українських бандуристів Европи (ТУБЕ), що відбулися влітку 1988 року.

Від 21 до 23 липня ц. р. в приміщеннях Українського Вільного Університету й інтернату „Рідна Школа" в Мюнхені відбувся перший з'їзд Товариства українських бандуристів Европи (ТУБЕ).

Товариство було зорганізоване минулого літа в Мюнхені на пропозицію проф. Петра Ґоя під час четвертого з черги академічного кобзарського курсу на УВУ під керівництвом мґра Миколи Дейчаківського.

Тимчасову управу очолила Мирося Антонович з Голляндії. До управи ввійшли молоді представники з різних европейських країн, в яких живуть і діють українські бандуристи. Покликано також дорадчий комітет у складі: проф. Петро Ґой, мґр Микола Дейчаківський і Ліда Чорна.

Конечність координації праці та організаційного завершення відчувалося вже на протязі років. Тим більше, що завдяки Фундації УВУ в Америці при університеті в Мюнхені ведеться академічний курс „Українська народна музика і бандура", який щорічно збирає навколо себе десятки молодих любителів української музики, юних бандуристів із 12 европейських країн.

Курс призначений для европейської молоді, його фінансує Фундація УВУ в Америці, а референтом молоді при Фундації УВУ є Ліда Чорна. Професори і викладачі до сьогодні були з Канади і Америки, а саме: Віктор Китастий, Андрій Горняткевич, Леся Кохан-Будик, Юліян Китастий, Ліда Чорна, Браєн Черевик, Вівіян Осадчук, Тарас Павловський, Лідія Павловська, Микола Дейчаківський, Оксана Родик, Оля Левчишин, (Подик, Оля Левчишин, (Польща), Людмила Шанта, Іван Леміцький, Зенон Бахір і Наталка Ковальчук-Гончаренко.

В програмі першого з'їзду відбулася товариська зустріч (в п'ятницю, 21-го липня). В суботу крім реєстрації і відкриття, про „Діяльність українських бандуристів поза межами Европи" прочитав доповідь мґр Микола Дейчаківський, представник світового ТУБ. Панель учасників з'їзду відбулася на тему „Діяльність українських бандуристів в окремих країнах Европи". Згодом відбулася дискусія про ціль, завдання і структуру товариства, з відтак вибір комісій. Після обіду — коротка доповідь і фільм про св. п.Григорія Китастого — батька українського кобзарства в діяспорі, відтак прийняття статуту і напрямних та вибір керівних органів товариства і закриття.

З'їзд відбувся в часі п'ятого академічного курсу бандуристів при УВУ в Мюнхені (18-28 липня), присвячений п'ятій річниці відходу визначного кобзаря — учителя св. п. Григорія Китастого.

Ділова співпраця, спільність почувань, любов української народної музики та бажання глибинно пізнати душу народу, без огляду на кордони, творить українську національну родину в діяспорі і є запорукою росту і зміцнення її поза межами Батьківщини.

П. Ґ.